

Cuprins

Abrevieri	XI
Introducere	XIII
PARTEA I. Interpretarea legii civile	1
Capitolul I. Teoriile interpretării	1
Secțiunea 1. Interpretarea legii în antichitatea greco-latină	2
Secțiunea a 2-a. De la <i>Codul lui Iustinian</i> la epoca modernă	6
Secțiunea a 3-a. Interpretarea juridică a religiilor relevante	7
Secțiunea a 4-a. Interpretarea și formalizarea: marile dogme ale epocii noastre	10
Secțiunea a 5-a. Interpretarea ca știință exactă: modelul filologic	16
Secțiunea a 6-a. Modelul sociologic și modelul economic	23
Secțiunea a 7-a. Criza interpretării și cotitura interpretativă contemporană	25
Capitolul II. Tehnica interpretării și metodele de interpretare	39
Secțiunea 1. Tehnica interpretării sau legistica	39
§1. Legistica și raționalizarea dreptului	43
§2. Aplicările contemporane ale legisticii formale	47
Secțiunea a 2-a. Metodele de interpretare a legii	61
§1. Interpretarea gramaticală a legii civile	62
§2. Metoda logică de interpretare	63
§3. Metoda sistematică de interpretare	68
§4. Metoda istorico-teleologică de interpretare	69

PARTEA a II-a. Suportul material al Codului civil**și formularea lingvistică 71****Capitolul I. Limbajul juridic și vocabularul său.....73****Secțiunea 1. Termenii de apartenență juridică exclusivă 73**

§1. *Sinalagmatic*, termen de apartenență și utilizare
exclusiv juridică 77

§2. *Accesiunea*, mod de dobândire a proprietății..... 82

§3. Excepția la accesiune, *superficia* 87

§4. Uzul și fructul împreună, *uzufructul*..... 89

§5. *Abitația* și *dreptul de abitație* 95

§6. Posesiunea de drept prin *sezină* 97

§7. *Obligația de grănițuire*, pereche a dreptului
de îngrădire..... 101

Secțiunea a 2-a. Termeni de dublă apartenență..... 103

§1. Termeni de dublă apartenență care posedă același
sens în limbajul juridic și în utilizarea curentă 104

§2. Termeni de dublă apartenență al căror sens
juridic este transpunerea particulară, cu sau
fără modificare, a unui sens generic comun 114

§3. Termeni de dublă apartenență al căror sens
juridic s-a născut, relativ la sensul curent,
dintr-o figură de limbaj..... 121

**Secțiunea a 3-a. Noțiunile relative în drept: termeni
care și-au păstrat valoarea metaforică în utilizarea
juridică actuală 124**

§1. Bune moravuri și ordine publică 127

1.1. Bune moravuri și ordine publică în legislație
și doctrină..... 127

1.2. Sancțiunile încălcării ordinii publice
și bunelor moravuri 138

§2. Buna-credință 139

2.1. Bună-credință – credință eronată 142

2.2. Bună-credință – normă de comportament 144

§3. Bun proprietar 152

Capitolul II. Încărcătura juridică a termenilor Codului civil, unitate sau pluralitate de sens juridic.....	156
Secțiunea 1. Polisemia limbajului dreptului, sursă de ambiguitate și procedeu ce asigură longevitatea unui Cod.....	156
§1. Valoarea de ansamblu a polisemiei externe	157
§2. Polisemia internă – factor de ambiguitate	158
§3. Polisemia dublată de sinonimie	158
3.1. Privilegierea unui sens figurat	159
3.1.1. Atingere, vătămare, lezare sau încălcare a dreptului	159
3.1.2. A vătămă, a păgubi, a dăuna – sinonime între care Codul civil face distincție în mod arbitrar.....	163
3.1.3. Distincție neproductivă pe care legiuitorul o face între atingere și încălcare	164
3.2. Privilegierea unui sens concret: distincția bunuri, lucruri, obiecte operată în noul Cod civil.....	165
§4. Polisemia dublată de paronimie.....	169
Secțiunea a 2-a. Dezambiguizarea limbajului Codului civil prin utilizarea definițiilor și introducerea neologismelor	177
§1. Definițiile legale, fenomen coerent și unitar	177
§2. Principalele tipuri de definiții.....	180
2.1. Definiția reală	180
2.1.1. Definiții de instituire	180
2.1.2. Definiții legale ce poartă asupra lucrurilor care, prin apartenența lor primară, aparțin lumii reale	181
2.1.3. Trăsătura comună a definițiilor reale care le definește ca tehnică de bază.....	182
2.2. Definiția terminologică	183
§3. Diversele funcții ale definiției ca regulă de drept....	185
§4. Redactarea definițiilor legale.....	187
§5. Formarea legală a neologismelor.....	190

**PARTEA a III-a. Specificitatea discursului legislativ –
textul legii civile: probleme de stil.....195**

**Capitolul I. Utilizarea unui limbaj simplu și accesibil
și aplicarea unei sintaxe clare și directive.....198**

Secțiunea 1. Alegerea diazezei – factori politici și factori
lingvistici.....200

§1. Redactarea la forma pronominală impersonală200

1.1. Verbul *a prevedea* ca verb al autorității.....201

1.1.1. Legea, subiect logic, autoritate în materie...201

1.1.2. Legea, actul de constituire sau statutul
ca autoritate ce poate deroga de la
dispozițiile Codului civil207

1.1.3. Contractul, autoritate în materie de
derogare de la dispozițiile Codului civil.....207

1.1.4. Alte subiecte logice care pot face să se
deroge de la dispozițiile Codului civil:
articolul, dispozițiile speciale, textul
scrisorii de garanție, convențiile
internaționale.....208

1.1.5. Subiectul logic total absent din corpul
textului209

1.2. Verbul *a dispune* ca verb al autorității210

1.3. Verbul *a prezuma* ca verb al autorității.....211

1.3.1. Se prezumă că există, până la proba
contrară.....211

1.3.2. Chiar dacă *până la proba contrară* nu
apare în text, înțelesul este acela că
se prezumă până la proba contrară212

1.3.3. *Se prezumă* în alte condiții decât *până
la proba contrară*213

1.3.4. Legea sau stipulația contrară fac ca
prezumția să nu funcționeze.....214

1.3.5. Nu se prezumă, deci trebuie să fie
prevăzută expres.....214

§2. Diazeza pasivă frecvent folosită de textul noului
Codului civil216

§3. Diateza activă preferință rezervată descrierii unei situații, unei circumstanțe sau unei acțiuni date	218
Secțiunea a 2-a. Alegerea modului și timpului – non-timp, <i>kairos</i> , prescriere sau descriere	219
§1. În mod clasic, indicativul prezent are valoarea unui imperativ	219
1.1. Obligația se exprimă esențialmente prin indicativul prezent al verbului ce poartă sensul principal	220
1.2. Intuițiile lingvistice ale juriștilor: utilizarea indicativului prezent – prescriere sau descriere?	222
1.3. Indicativul prezent văzut ca non-timp și preferința Codului civil pentru acesta	225
§2. Utilizarea viitorului nu se explică decât printr-o dorință de a varia stilul textelor	226
§3. Forma negativă a verbului	229
Capitolul II. Mărci lingvistice vs. mărci juridice ale generalității.....	239
Secțiunea 1. Frazele generice asigurate prin adjectivele și pronumele nehotărâte utilizate în Codul civil.....	239
Secțiunea a 2-a. Alegerea singularului sau pluralului, marcă a generalității, alegere pe cât de banală, pe atât de eficace	245
Secțiunea a 3-a. Enunțurile interminabile și enumerările deschise, sursă de ambiguitate.....	248
Concluzii.....	254
Bibliografie.....	257